

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED: Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 13-33. - Kiadóhivatal: Kölcsonkönyvtár és Jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 306. - Nyomda: Lőw Lipót ucca 19. Telefon: 16-34. « » « » « »

Szombat, 1929 január 5

V. évfolyam 4. szám

MAKÓ: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Uri ucca 6. Telefon: 151. szám. « » « » « »
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Andrássy ucca 25. Telefon: 49. szám. « » « » « » « »

Előfizetési ár: havonta 3-20 vidéken és a fővárosban 3-60, külföldön 6-40 pengő. Egyes szám 16, vasár- és ünnepnap 24 fillér

Királyfogás

Miután a királykérdést egyelőre kikapcsoltuk az aktuális problémák sorából, nem kell tulságosan csodálkoznunk rajta, ha bizonyos körök és lapjaink egyre-másra, derűborura a királykérdést latolgatják, fontolgatják, feszegetik és oldogatják. Természetesen magasabb körökről és jobboldali lapokról lehet csak itten szó, mert a nép egyszerű gyermekei, akiket azelőtt póroknak neveztek és a liberális és demokratikus ellenzék orgánumai, ha akarnának, se igen juthatnának hozzá, hogy ilyen magasztos dolgokról nyiltn és őszintén véleményt kockáztathassanak. A jámbor pór örül, hogy él és adót fizet, a jámbor baloldali lap pedig boldog, hogy megjelenik.

De vannak még szép számmal és jó módban elegen ebben a csonka, béna hazában, akik megengedhetik maguknak azt a főuri fényűzést, hogy a kikapcsolt királykérdésen lovagoljanak. Mi pedig, akik csak egyszerű szemlézői vagyunk e nemes sportnak, ingven gyönyörködhetünk e furcsa vitézi tornákban. Egyéb gyönyörűséget ugy se igen tartogat a mai magyar végzet a számunkra. Itt van mindjárt a reggeli jobboldali legitimista ujság (most már csak egy van, mert újév óta a másik átnyergelt egy kevéssé), amelyben előkelő helyen hosszú fejtegetés van arról, hogy miért nem lehet nekünk más dinasztikiából szabadon királyt választani? (Megint csak meg kell mondanunk, hogy Halbűr Fürgeteg Jánost és Ótött Kovács Ferencet nem is igen izgatja ez a főbenjáró kérdés, mert a célszerű szegény emberek jó ideje megtanulták és nem felejtették el, hogy őket ugyan nem nagyon érdeklik meg az ilyen alkalmak: kor és ha a Duna jegére engedik is, ott is csak adott jelre szabad nekik *vívátot* kiáltani az eljövendőnek.) De azért csak beszéljen a jobboldali legitimista szócsó, hadd okuljunk belőle magunk is. Az angol királyi családból való uralkodóra — szerinte — ne is számítsunk. Azok a svéd, a görög, a román, meg a többi balkáni koronától is megtagadták a fejüket, mi tehát ne is álmodjunk felőlük! (No ettől még egészen szép és boldog álmaink is lehetnek!) Az olasz királyi család tagjai sem alkalmasak erre a célra, mert a mai olasz imperializmus mellett ez csak európai zenebonára és végeredményében a mi vesztünkre vezetne! (Lám, egyszerre milyen ellenséges szemmel tekint a jobboldali magyar legitimizmus a mussolinizmusra, mihelyt a maga köréit akarják érinteni! A fasizmus, mint európai veszedelem a magyar királykérdés tükrében!) Miután a svéd, a belga és a többi összes mult és jelen uralkodó családokról megállapítja a bizonyára góthai almanachos szerző, hogy ők szintén nem jöhetnek számításba a magyar trón betöltésénél, a spanyol királyról, mint legkatholikusabb uralkodóról egyenesen vakmerőségnek tartja annak a föltevésnek még a halvány árnyékát is, hogy ő valaha is a legitim magyar király koronájának megszerzésére gondolna!

Ezzel szemben áll — mint ahogy annak idején *Belgrad bevétele* állott — az a kijelentés, amelyet egy török-szakad legitimista mágnásunk bocsátott világgá a közeli napokban és amely szerint ő inkább akármilyen államformát szivesebben látna, ha kell, akár a köztársaságot is, mint egy szabadon választott hitort a trón magasan. Rendkívül el

lehet keseredve ez a különben roppant könnyelmes és igen választékos modoru férfiú, hogy így elragadtatja magát, de mintha a hazai legitimisták berkeiben is nagy volna a reménytelenség, hogy olyan szörnyen tiltakoznak jobbra-balra mindenféle kísérletek ellen, amelyek még eddig csupán kísérleteknek bizonyultak. Mintha ebben a szomorú országban mindenki operettet játszanék *Királyfogás* címen.

Rassay Károly és Peidl Gyula válaszolnak Klebelsberg „szegedi beszédére”

Szeged ellenzéki képviselői a Délmagyarország hasábjain felelnek a kultusz-miniszter feltűnésikeltő kijelentéseire

A szocialisták szerint az új választásokra megkezdődött a korteskedés

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter pénteken délelőtt az egységes párt klubhelyiségében szegedi küldöttséget fogadott, amely Klebelsbergét az újv alkalmából üdvözölte. A kultuszminiszter az üdvözlésre adott válaszában — amelyről alább külön cikkben közlünk tudósítást — olyan kijelentéseket tett, amelyek nemcsak Szegeden keltettek feltűnést, hanem országos vonat-

kozásban is túlhaladták az ilyenkor szokásos megnyilatkozások iránti érdeklődést. Különösen a beszédnek arról a részéről beszéltek sokat politikai körökben, amelyben Rassay Károlyról és Peidl Gyuláról beszélt.

A Délmagyarország budapesti munkatársa felkereste ebben az ügyben Rassay Károlyt és Peidl Gyulát. Szeged két másik képviselőjét.

Rassay Károly

a nyilatkozattal kapcsolatban a következőket mondotta munkatársunknak:

— Elismerem, hogy a kultuszminiszter ur nyilatkozata *lebilincselően udvarias* volt. Hiába, az ujesztendő elején vannak bizonyos társadalmi szokások, amelyek arra kényszerítik az ismerősöket, hogy nyájas arccal kívánjanak egymásnak minden jót, akkor is, ha egyébként az üdvözlők nem szívesen látják az utjukban. Én természetesen a kultuszminiszter udvariasságát a magam részéről is teljesen egészében viszonzom. Ami azonban a miniszter ur nyilatkozatának érdemi részét illeti, meg kell állapítanom, hogy

ez a nyilatkozat az időszerűség, a politikai szokás, a kötelező lojalitás, de még a szükségesség szempontjából sem bírja ki a kritikát.

— A miniszter ur nyilatkozata nem volt időszerű. Tudtommal még nem érkezett el az új választások ideje, nem időszerű tehát, ha a miniszter ur már most ilyen éles formában emlegeti az érdemeit és bírálja ellenfeleit, de a politikai szokás szempontjából is kénytelen vagyok kifogásolni a miniszter ur nyilatkozatát.

Az ilyen feladatot, ha a választás időszerűvé tenné is a megnyilatkozás, nem a küzdő jelek, hanem lelkes, vagy fizetett kortesek szokták elvégezni.

— De illojális is volt a miniszter ur, amikor a saját érdemeinek feltűntetésével egyidejűleg azt a megállapítást kockáztatta meg, hogy szegedi ellenzéki képviselőtársammal nem tettünk eleget a város polgársága iránti köteleességeinknek. A politikai ellenfeleket kötelező lojalitása köteleességévé tette volna a miniszter urnak, hogy mogmondja, vagy felemlítse azokat a konkrét eseteket, amikor mi kitértünk akár a város, akár a miniszter ur részéről hozzánk intézett felhívásra, hogy a köz érdekében eljárjunk. Ehelyett a miniszter ur fájdalommal csak azt állapította meg, hogy amikor Szeged érdekeinek képviselőitől volt szó, a nagy tehernek, amelynek három vállon kellett volna megoszolnia, egvedül az ő vállain nyugszik.

— Nem tudom, hogy a miniszter ur *milyen teherre* gondol, amit énnekem vele kellene megosztanom.

Talán a kultuszminisztériumi tárca részére adott büdzsé felett való rendelkezésnek a terhét akarja velem megosztani?

En csak egyszerű képviselő vagyok és nem az ország hivatalos minisztere.

Ami erkölcsi erő az én rendelkezésemre áll, azt én mindig száz százaléig rendelkezésemre bocsájtottam Szeged város közönségének.

— En nem rendelkezem az adófillérekből összegyűlt állami bevételek, a jövő generációt is terhelő kölcsönök és különféle alapok vagyona felett. En nem tudok egyes embereknek munkát juttatni, én csak

küzdeni tudok azokért az előfeltételekért, amelyek legjobb meggyőződése szerint biztosítani tudják az ország minden dolgos kezének a munkáját.

Sajnos a miniszter ur és közötttem a politikai köteleességek tekintetében *lényeges felfogásbeli különbség* van.

— A miniszter ur nyiltn hirdeti, hogy *nem a politikai meggyőződés a fontos, hanem a meggyőződés eladása árán megvásárolható kenyér.* En ezt a felfogást soha sem tudom magamévá tenni és amikor küzdök a közélet tisztaságáért, akkor elsősorban kell küzdenem az ilyen felfogás ellen. ezért állítom, hogy

a miniszter ur nyilatkozata esztetikailag sem állja ki a kritikát.

— Nagyon emlékeztet a miniszter ur póza arra a lovagra, aki szerelmi ömlengéseinek közepette sem mulasztja el *duzzadó tárcáját* mutogatni imádjátjának. A különbség legfeljebb csak az, hogy